

Imię i nazwisko _____ Klasa _____ Data _____

Grupa **A**

13 zadań · 34 punkty · 90 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Światło, które mówi

Latarnia morska to wysoka wieża, której światło pomaga statkom bezpiecznie doплыć do portu i ominąć skały czy mielizny. Zanim powstały nowoczesne urządzenia, właśnie latarnie były najważniejszym drogowskazem dla żeglarzy płynących nocą.

Światło latarni widać z bardzo daleka, często z odległości kilkudziesięciu kilometrów. Pomaga w tym specjalna soczewka, którą na początku XIX wieku zaprojektował francuski fizyk Augustin Fresnel. Skupia ona światło w mocną wiązkę, dzięki czemu nawet niewielka lampa świeci bardzo jasno.

Każda latarnia świeci w inny sposób — na przykład dwa krótkie błyski i przerwa albo jeden długi błysk. Ten rytm to jej znak rozpoznawczy, zapisany na mapach morskich. Kapitan, który go zobaczy, wie, przy którym brzegu się znajduje.

Dziś statki korzystają z nawigacji satelitarnej, ale latarnie nadal działają, bo urządzenia elektroniczne mogą zawieść. Najwyższa latarnia w Polsce stoi w Świnoujściu i ma około 65 metrów wysokości. Moim zdaniem latarnie to jedne z najpiękniejszych budowli nad morzem.

1. Światło latarni widać tylko z odległości kilkuset metrów. — **P / F**
2. Soczewka skupia światło w mocną wiązkę. — **P / F**
3. Po wprowadzeniu nawigacji satelitarnej wszystkie latarnie wyłączono. — **P / F**
4. Latarnia pomaga statkom ominąć skały i mielizny. — **P / F**

1. 0 1 2 3 4

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jaki jest główny cel tekstu?

- A. reklama wycieczek nad morze
- B. opisanie życia latarnika
- C. przedstawienie, jak działają latarnie morskie i do czego służą
- D. porównanie statków dawniej i dziś

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Czemu służy trzeci akapit?

- A. opisuje budowę soczewki
- B. wyjaśnia, jak kapitan rozpoznaje konkretną latarnię
- C. podaje opinię autora
- D. mówi o najwyższej latarni

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Wypisz z tekstu zdanie, w którym autor wyraża opinię.

2. Gdzie stoi najwyższa latarnia w Polsce i ile ma wysokości?

4. 0 1 2

Przeczytaj fragment utworu. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Henryk Sienkiewicz, „Latarnik” (fragment)

(...)

Pewnego razu, gdy tódż przywiozła wodę i zapasy żywności, Skawiński, zeszedłszy w godzinę później z wieży, spostrzegł, że prócz zwykłego ładunku jest jeszcze jedna paczka więcej. Na wierzchu paczki były marki pocztowe Stanów Zjednoczonych i wyraźny adres „Skawiński Esq.”, wypisany na grubym żaglowym płótnie. Rozciekawiony starzec przeciął płótno i ujrzał książki: wziął jedną do ręki, spojrzał i położył na powrót, przy czym ręce poczęły mu drżeć mocno. Przysłonił oczy, jakby im nie wierząc; zdawało mu się, że śni — książka była polska. Co to miało znaczyć?! Kto mu mógł przysłać książkę?

Wezbrana fala przerwała tamę woli. Stary ryknął i rzucił się na ziemię; jego młeczne włosy zmieszały się z piaskiem nadmorskim. Oto czterdzieści lat dobiegało, jak nie widział kraju, i Bóg wie ile, jak nie słyszał mowy rodzinnej, a tu tymczasem ta mowa przyszła sama do niego — przepłynęła ocean i znalazła go, samotnika, na drugiej półkuli, taka kochana, taka droga, taka śliczna!

Objaśnienia: Esq. — skrót angielskiego grzecznościowego tytułu przy nazwisku; poczęły — zaczęły; tamę woli — tu: opanowanie; na drugiej półkuli — w Ameryce.

1. Skawiński nie widział kraju od około czterdziestu lat. — **P / F**
2. Ręce Skawińskiego drżały, gdy zobaczył polską książkę. — **P / F**
3. Na paczce były znaczki z Francji. — **P / F**
4. Skawiński od razu wiedział, kto przysłał paczkę. — **P / F**

5. 0 1 2 3 4

Jakie uczucie ogarnia Skawińskiego po zobaczeniu polskiej książki?

- A.** strach przed burzą
- B.** obojętność
- C.** wielkie wzruszenie i tęsknota za ojczyzną
- D.** złość na nadawcę

Zdanie „ta mowa przyszła sama do niego — przepłynęła ocean” zawiera:

- A.** porównanie
- B.** uosobienie
- C.** pytanie retoryczne
- D.** zdrobnienie

Zadanie 8. (0–2)**OTWARTE**

Odpowiedz na pytania na podstawie fragmentu utworu.

1. Co Skawiński zobaczył po przecięciu płótna?

2. Wypisz z ostatniego zdania wyliczenie określ mowy ojczystej.

8. 0 1 2

Zadanie 9. (0–2)**OTWARTE**

Wypisz ze zdania imiestwów i nazwij jego rodzaj.

1. Śpiewający chłopiec stał przy oknie. — _____

2. Zjadłszy obiad, Ola wyszła na spacer. — _____

9. 0 1 2

Zadanie 10. (0–2)**OTWARTE**

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Gdy zadzwonił dzwonek, uczniowie wyszli z klasy. — _____

2. Kto pyta, nie błądzi. — _____

10. 0 1 2

Zadanie 11. (0–3)**OTWARTE**

Zapisz poprawnie (zasady pisowni obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).

1. (nie)lepszY — _____

2. dramat (s/S)zekspirowski — _____

3. (na)przeciwko — _____

11. 0 1 2 3

Zadanie 12. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Co znaczy frazeologizm „mieć muchy w nosie”?

A. mówić na próżno

B. szybko uciec

C. mieć zły humor

D. zachować sekret

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Czy tęsknota za ojczyzną może dodawać sił? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do „Latarnika” oraz innego utworu literackiego.
2. Napisz opowiadanie o przesyłce, która zmieniła czyjś dzień albo czyjeś życie.

ROZWIĄZANIE

13.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----